

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžo/140/2015
Identifikačné číslo spisu: 2013200685
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:2013200685.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: T. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom Z., proti žalovanému: Okresný úrad Trnava, odbor opravných prostriedkov, so sídlom Kollárova 8, 917 02 Trnava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. SVS-OP1-2013/001205/2/TVK zo dňa 9. januára 2013, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/108/2013-56 zo dňa 11. decembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/108/2013-56 zo dňa 11. decembra 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č.k. 14S/108/2013-56 zo dňa 11.12.2014 postupom podľa § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. zrušil rozhodnutie (pôvodne žalovaného 1. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcia verejnej správy, odbor priestupkov) č. SVS-OP1-2013/001205/2/TVK zo dňa 09.01.2013 a vec vrátil Okresnému úradu Trnava na ďalšie konanie. Zároveň s poukazom na § 250d ods. 3 O.s.p. konanie voči pôvodne žalovanému 1. zastavil. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol v zmysle § 250k O.s.p. tak, že žalobcovi priznal náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok za podanú žalobu vo výške 35,- €.

2. Rozhodnutím č. SVS-OP1-2013/001205/2/TVK zo dňa 09.01.2013 Ministerstvo vnútra, sekcia verejnej správy, odbor priestupkov ako odvolací orgán podľa § 4 ods. 4 zákona č. 515/2003 Z.z. o krajských úradoch a obvodných úradoch v spojení s § 58 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) postupom podľa § 59 správneho poriadku potvrdilo rozhodnutie Obvodného úradu Trnava, odboru všeobecnej vnútornej správy č. ObU-TT-OVVS3-2012/00859 Pr.č.: 1624/2011 zo dňa 27.09.2012, ktorým bola žalobcovi podľa § 45 ods. 1 správneho poriadku uložená poriadková pokuta vo výške 50,- € za sťaženie postupu konania spočívajúceho v tom, že dňa 27.09.2012 v čase o 10.35 hod. v budove Obvodného úradu v Trnave, odbore všeobecnej vnútornej správy, na priestupkovom oddelení pri ústnom prejednávaní priestupku, na ktoré bol riadne predvolaný dňa 14.09.2012 bezdôvodne odmietol vypovedať.

3. Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že správne orgány postupovali v rozpore s ustanovením § 74 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch ako aj ustanovenie § 21 ods. 2 prvá veta správneho poriadku. Argumentoval tým, že z obsahu administratívneho spisu nevyplýva, že by vo veci priestupkového konania bolo nariadené ústne pojednávanie, pričom zdôraznil, že v každom správnom konaní o správnom delikte, ktoré má splňať požiadavky Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je potrebné vykonať ústne pojednávanie pred správnym orgánom prvého stupňa. Správny orgán v prípade konania o priestupku, ktoré má v zmysle ustálenej štrasburskej judikatúry charakter konania o trestnom obvinení, dôsledne nerešpektoval ustanovenie § 74 zákona o priestupkoch, ktoré obligatórne zakotvuje ústne pojednávanie priestupkov a čl. 6 dohovoru (uverejnený v Zbierke zákonov SR pod č. 209/1992 Zb.), ktorý zaručuje právo na spravodlivý proces, pričom v danom prípade správny orgán pojednávanie vo veci ani formálne nenariadil. Poukázal na ustanovenie § 3 ods. 1 správneho poriadku, v zmysle ktorého v odvolacom priestupkovom konaní nie je príslušný orgán viazaný rozsahom odvolania, keď nepreskúmava len vecnú správnosť, ale aj zákonnosť napadnutého rozhodnutia a rovnako prvostupňové a odvolacie konanie tvoria jeden celok. Z uvedeného vyplýva, že ak správny orgán konajúci od odvolaní zistí, že prvostupňové konanie je zaťažené vadou, ktorá má vplyv na jeho zákonnosť, bez ohľadu na to či táto bola v odvolacom konaní vytýkaná, podľa vlastného uváženia sám túto nezákonnosť zhojí alebo rozhodnutie zruší a vec vráti prvostupňovému orgánu na ďalšie konanie. Výrok rozsudku o zastavení konania voči pôvodne žalovanému 1. krajský súd odôvodnil poukazom na ustanovenie § 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy, z ktorého vyvodil záver, že žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom súdneho prieskumu.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil z dôvodu, že účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, taktiež z dôvodu, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že vysloví právny názor, že žaloba mala byť v zmysle § 250j ods. 1 O.s.p. zamietnutá. Žalovaný v dôvodoch odvolania uviedol, že žalobca bol riadne a včas predvolaný na ústne pojednávanie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d/ zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch a priestupku o majetku podľa § 50 ods. 1 zákona o priestupkoch, ktorých sa mala dopustiť F. O.. Predvolanie na ústne pojednávanie si žalobca prevzal dňa 14.09.2012. Z ústneho pojednávania bola v zmysle § 22 správneho poriadku vyhotovená zápisnica, z ktorej vyplýva, že ústne pojednávanie bolo riadne nariadené, pričom žalobca bol vyzvaný, aby podal výpoveď i za prítomnosti právneho zástupcu obvinenej. Aj napriek opakovanému napomenutiu správnym orgánom znovu bezdôvodne odmietal vypovedať čím sťažil postup správneho orgánu vykonať zamýšľaný úkon, ktorý bol dôležitý pre rozhodnutie vo veci samej. Krajský súd aj napriek tomu, že mal k dispozícii zápisnicu, z ktorej vyplýva, že poriadková pokuta bola žalobcovi uložená v rámci riadneho ústneho pojednávania tvrdí, že ústne pojednávanie nebolo ani nariadené. Podľa názoru žalovaného z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, či krajský súd mal na mysli nariadenie ústneho pojednávania v prípade poriadkovej pokuty uloženej žalobcovi podľa § 45 ods. 1 správneho poriadku alebo riadneho nariadenia ústneho pojednávania v rámci, ktorého došlo k uloženiu poriadkovej pokuty. Poukázal na to, že poriadková pokuta nebola žalobcovi uložená za priestupok tak, ako je definovaný v § 2 ods. 1 zákona o priestupkoch ale za sťaženie postupu v konaní správneho orgánu v zmysle § 45 správneho poriadku. V tejto súvislosti namietal aj to, že žalobca nebol v súdnom konaní zastúpený advokátom a to aj napriek tomu, že nejde o žiadnu z výnimiek uvedených v ustanovení § 250a O.s.p. V závere namietal nezrozumiteľnosť napadnutého rozsudku, keď krajský súd rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zrušil a zároveň ďalším výrokom odvolávajúc sa na § 250d ods. 3 O.s.p. konanie voči tomuto žalovanému zastavil. Podľa názoru žalovaného z takto formulovaného výroku nie je zrejmé, ktorú časť výroku (v kontexte s následným odôvodnením) má rešpektovať (zrušenie rozhodnutia, zastavenie konania), keďže sa jedná o rozdielne inštitúty.

5. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.)

preskúmal rozsudok krajského súdu podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 a § 250ja ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a to pre procesné pochybenie spočívajúce v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia.

7. Podľa § 491 ods. 1 zákona NR SR č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „S.s.p.“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti OSP pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

8. Podľa § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konania podľa piatej časti O.s.p. začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

9. Podľa ustanovenia § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy.

10. Podľa ustanovenia § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

11. Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

12. Podľa § 247 ods. 2 O.s.p. pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

13. Odvolací súd sa prednostne zaoberal otázkou správnosti označenia žalovaného správneho orgánu. Vychádzajúc zo žaloby a pripojeného spisového materiálu mal odvolací súd za preukázané, že žalobca sa domáhal preskúmania rozhodnutia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcia verejnej správy, odbor priestupkov č. SVS-OP1-2013/001205/2/TVK zo dňa 09.01.2013, ktorým ako odvolací orgán podľa § 4 ods. 4 zákona č. 515/2003 Z.z. o krajských úradoch a obvodných úradoch v spojení s § 58 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní postupom podľa § 59 správneho poriadku potvrdilo rozhodnutie Obvodného úradu Trnava, odboru všeobecnej vnútornej správy č. ObU-TT-OVVS3-2012/00859 Pr.č.: 1624/2011 zo dňa 27.09.2012., ktorým bola žalobcovi podľa § 45 ods. 1 správneho poriadku uložená poriadková pokuta vo výške 50,- € za sťaženie postupu konania.

14. Nakoľko v priebehu súdneho konania (dňa 1. októbra 2013) nadobudol účinnosť zákon č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý upravil pôsobnosť okresných úradov, bolo potrebné tieto zmeny zohľadniť aj v súvislosti s označením správnych orgánov v predmetnom konaní. Zákom č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy bol zrušený zákon č. 515/2003 Z.z. o krajských úradoch a obvodných úradoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 263/2006 Z.z., zákona č. 254/2007 Z.z., zákona č. 102/2010 Z.z. a zákona č. 345/2012 Z.z.

15. Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 180/2013 Z.z. okresný úrad v sídle kraja vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhoduje okresný úrad, ktorý má sídlo v jeho územnom obvode, ak osobitný zákon neustanovuje inak; ak v prvom stupni rozhoduje len okresný úrad v sídle kraja, vykonáva v druhom stupni štátnu správu okresný úrad v sídle kraja, ak tak ustanovuje osobitný zákon.

16. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z.z. obvodné úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona. Pretože Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia verejnej správy, odbor priestupkov, nie je od 01.10.2013 druhostupňovým správnym orgánom príslušným na ďalšie konanie v predmetnej veci, odvolací súd preto ďalej pokračoval v konaní s účastníkom na strane žalovaného označeným ako Okresný úrad Trnava.

17. Podľa § 250a O.s.p., žalobca musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý zaňho na súde koná; to neplatí vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu, alebo ak ide o preskúmanie rozhodnutia a postupu vo veciach zdravotného poistenia, sociálneho zabezpečenia vrátane nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci a poistenia v nezamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce a garančného fondu, poskytovania zdravotnej starostlivosti, vo veciach priestupkov a vo veciach azylu a doplnkovej ochrany.

18. V súvislosti s námietkou žalovaného o povinnosti právneho zastúpenia žalobcu v zmysle § 250a O.s.p. odvolací súd uvádza, že žalovaný uložil žalobcovi poriadkovú pokutu za nespĺnenie si povinnosti v zmysle § 45 ods. 1 správneho poriadku v rámci konania o priestupku. Samotná skutočnosť, že poriadková pokuta žalobcovi nebola uložená za priestupok tak ako je vymedzený v ustanovení § 2 ods. 1 zákona o priestupkoch ešte neodôvodňuje dostatočne záver krajského súdu o povinnom právnom zastúpení žalobcu. V ustanovení § 250a O.s.p. upravujúcom výnimky z povinného právneho zastúpenia síce poriadkové pokuty výslovne uvedené nie sú, avšak vychádzajúc zo skutočnosti, že žalobcovi bola uložená poriadková pokuta ako opatrenie pre zabezpečenie priebehu a účelu konania o priestupku, je potrebné prijať záver, že uvedené ustanovenie sa vzťahuje aj na prejednávajúcu vec.

19. Odvolací súd považoval za nevyhnuté preskúmať rozsudok krajského súdu aj z hľadiska jeho zrozumiteľnosti a presvedčivosti. Z obsahu administratívneho spisu mal odvolací súd za preukázané, že žalobca ako poškodený bol správnym orgánom riadne a včas predvolaný na ústne pojednávanie v súvislosti s objasňovaním priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch a priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona o priestupkoch, ktorých sa mala dopustiť F. O.. Predvolanie bolo žalobcovi doručené dňa 14.09.2012. Žalobca sa v zmysle uvedeného predvolania dostavil na ústne pojednávanie dňa 27.09.2012. Z ústneho pojednávania správny orgán v súlade s § 22 zákona o správnom konaní vyhotovil zápisnicu, z obsahu ktorej vyplýva, že žalobca bol správnym orgánom vyzvaný na podanie výpovede za prítomnosti právneho zástupcu obvinenej. Žalobca bol zároveň správnym orgánom poučený o možnosti uloženia poriadkovej pokuty v zmysle § 45 ods. 1 a 2 zákona o priestupkoch.

20. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

21. Podľa § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch, o priestupku koná správny orgán v prvom stupni ústne pojednávanie. V neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný, alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu.

22. Podľa § 22 ods. 1 správneho poriadku, o ústnych podaniach a o dôležitých úkonoch v konaní, najmä o vykonaných dôkazoch, o vyjadreniach účastníkov konania, o ústnom pojednávaní a o hlasovaní správny orgán píše zápisnicu.

23. Podľa § 45 ods. 1 správneho poriadku tomu, kto sťažuje postup konania, najmä tým, že sa bez závažných dôvodov nedostaví na výzvu na správny orgán, ruší napriek predchádzajúcemu napomenutiu poriadok, bezdôvodne odmieta svedeckú výpoveď, predloženie listiny alebo vykonanie ohliadky, môže správny orgán uložiť poriadkovú pokutu do 165,- €, a to aj opakovane.

24. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé na základe akých skutočností dospel krajský súd k záveru o pochybení správneho orgánu, keď nerešpektoval ustanovenie § 74 zákona o priestupkoch a vo veci priestupku nenariadil ústne pojednávanie. Z obsahu spisu totiž nepochybne vyplýva, že správny orgán ústne pojednávanie vo veci priestupku, v ktorom žalobca vystupoval ako svedok, nariadil, žalobca sa ho zúčastnil a o priebehu ústneho pojednávania bola správnym orgánom vyhotovená zápisnica. Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že posudzoval, či konanie o správnom delikte - priestupku bolo vedené v súlade s takým procesným postupom, ktorý bol v súlade so zákonom. Z uvedeného však jednoznačne nevyplýva záver, či krajský súd považoval za potrebné nariadiť ústne pojednávanie za účelom prejednávania poriadkovej pokuty alebo mal na mysli ústne pojednávanie priestupku. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie o poriadkovej pokute, ktorá bola žalobcovi uložená v záujme zabezpečiť riadny priebeh a účel priestupkového konania. Rozhodnutím o uložení poriadkovej pokuty sa nepostihuje konanie, ktoré je definované ako priestupok v zmysle zákona o priestupkoch a na prejednanie poriadkovej pokuty sa povinnosť správneho orgánu nariadiť samostatné ústne pojednávanie nevzťahuje. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu je v tomto smere nezrozumiteľné, z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu jednoznačne nevyplýva, či posúdil odmietnutie výpovede žalobcom ako priestupok, alebo ako správny delikt a na základe čoho dospel k uvedenému názoru. Navyše závery krajského súdu nevychádzajú z obsahu administratívneho spisu odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, len konštatovať nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku.

25. Procesným právom účastníka je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, a jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. V rozsudku totiž nebolo zrozumiteľným spôsobom uvedené, akými úvahami bol krajský súd pri rozhodovaní v danej veci vedený. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia je v rozpore s princípom zákazu svojvôle vyplývajúceho z princípu právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR a princípom objektivity, ktorý je imanentnou súčasťou každého základného práva alebo slobody, o ktorých sa koná. Bez náležitého odôvodnenia nie je možné preskúmať správnosť právneho posúdenia veci.

26. Vzhľadom k tomu, že odôvodnenie napadnutého rozsudku vyššie uvedené kritéria zrozumiteľnosti a presvedčivosti v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. nespĺňa, odvolací súd napadnutý rozsudok postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

27. V ďalšom konaní krajský súd vec znova prejedná a o nej rozhodne, pričom sa bude musieť podrobne vyporiadať so žalobnými dôvodmi aj námietkami žalovaného vznesenými v odvolaní, a to s prihliadnutím na predmet konania, a jeho nové rozhodnutie musí zodpovedať zákonu vrátane riadneho odôvodnenia rozhodnutia.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.